

TARTU HANSA KOOL ÕPPEKAVA ÜLDOSA

Sisukord

ÜLDOSA.....	2
§ 1. Kooli õppekava koostamine ja kehtestamine	2
§ 2. Õppekava ülesehitus.....	2
§ 3. Kooli missioon, visioon, põhieesmärk ja põhiväärtused	3
§ 4. Kooli alusväärtused	4
§ 5. Kooli sihiseade	4
§ 6. Üldpädevused ja neid elluviivad tegevused	5
§ 7. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused kooliastmeti	7
§ 8. Õppimise käsitlus	10
§ 9. Õppekeskkond	11
§ 10. Läbivad teemad	13
§ 11. Liikluskasvatuse põhimõtted	14
§ 12. Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted, loovtöö	16
§ 13. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused kooliastmeti	17
§ 14. Õppekorralduse üldpõhimõtted, vaba tunnimahu kasutamine	18
§ 15. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti	20
§ 16. Kooli eripära, sh võõrkeele valik	21
§ 17. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted	21
§ 18. Hindamine	22
§ 19. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus.....	23
§ 20. Kokkuvõttev hindamine ja järgmisse klassi üleviimine	25
§ 21. Käitumise ja hoolsuse hindamine	26
§ 22. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise ning järgmisse klassi üleviimine	28
§ 23. Hinde vaidlustamine.....	29
§ 24. Põhikooli lõpetamine.....	29
§ 25. Õpilaste ja lastevanemate teavitamine, juhendamine ja nõustamine.....	30
§ 26. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine.....	30
§ 27. Õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavad erisused	32
§ 28. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted.....	33

ÜLDOSA

§ 1. Kooli õppekava koostamine ja kehtestamine

- (1) Tartu Hansa Kooli (edaspidi kool) õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe rõhuasetused ja tegevused õppekava täitmiseks.
- (2) Kooli õppekava koostamine ja arendamine eeldab õpilaste ja õpetajate; õpetajate ja juhtkonna, kooli hoolekogu; kooli ja lastevanemate, kooli omaniku, teiste õppeasutuste ja organisatsioonide koostööd.
- (3) Kooli õppekava koostamises ja arendamises kasutatakse erinevaid töövorme. Selles töös osalevad kõik pedagoogid.
- (4) Kooli õppekava koostamise, rakendamise ja arendamise demokraatliku korralduse eest vastutab direktor.
- (5) Kooli õppekava uuendamise ettepanekuid võivad teha kõik koolis toimivad ühendused ja kooli omanik. Hiljemalt iga õppeaasta lõpuks vaadatakse läbi kõik sellel õppe-aastal tehtud muudatusettepanekud ja viiakse parandused sisse kooli õppekavasse.
- (6) Kooli õppekava uuendamise aluseks võivad olla ka seaduste muudatused.
- (7) Kooli õppekava ja selle muudatused esitatakse enne kehtestamist arvamuse avaldamiseks kooli hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- (8) Kooli õppekava kehtestab direktor käskkirjaga.

§ 2. Õppekava ülesehitus

- (1) Õppekava koosneb üldosast ja ainevaldkondadesse koondatud ainekavadest.
- (2) Kooli õppekava üldosas esitatakse:
 - üldsätted;
 - kooli eripära, väärtused ning kooli õppe- ja kasvatuseesmärgid;
 - õppekorraldus;
 - õppekeskkonna mitmekesistamiseks kavandatud tegevused;
 - loovtöö korraldamise põhimõtted ja temaatilised rõhuasetused III kooliastmes;
 - õpilaste arengu ja õppimise toetamise ja hindamise korraldus;
 - õpilaste ja lastevanemate teavitamise ja nõustamise põhimõtted;
 - hariduslike erivajadustega õpilaste õppekorralduse põhimõtted, tugiteenuste rakendamise kord
 - karjääriteenuste korraldus;
 - õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted;
 - kooli õppekava uuendamise ja täiendamise kord.

(3) Klassiti esitatud ainekavad on koondatud ainevaldkondade kaupa. Ainekavades esitatakse:

- õppe-kasvatuseesmärgid;
- õppesisu;
- lõiming;
- üldpädevused;
- õppetegevus;
- õpitulemused trimestriti.

(4) Kooli õppekavas on järgmised ainevaldkonnad:

- keel ja kirjandus;
- võõrkeeled;
- matemaatika;
- loodusained;
- sotsiaalsained;
- kunstiained;
- tehnoloogia;
- kehaline kasvatus.

(5) Ainekavades esitatakse õpitulemused klassiti (trimestriti). Õpitulemused toetavad valdkonnapädevuste kujunemist. Õpitulemused kajastavad õpilase head saavutust. Väärtushoiakuid väljendavaid õpitulemusi numbriliselt ei hinnata, vaid antakse nende saavutatuse kohta õpilasele tagasisidet.

§ 3. Kooli missioon, visioon, põhieesmärk ja põhiväärtused

(1) Meie **missioon** on:

Õpihuvi kogu eluks!

Aidata kaasa õpilaste arenemisele loovateks, mitmekülseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides.

(2) Meie **visioon** on:

Väärtustame, märkame ja toetame õppijat:

kaasaegseid õpikäsitusi rakendav, ühiskonna ootusi toetav ja eesmärgipõhiselt tegutsev koostöövõimeline kogukond.

(3) Meie **põhieesmärk** on:

Kooli ja kodu koostöös avastada ja arendada õppija andeid ning võimeid selliselt, et ta oskaks oma tulevikku kujundades teha teadlikke valikuid.

(4) Meie **põhiväärtused** on:

- **Isamaalisus** – väärtustame oma riiki ja rahvust, hoiame au sees ajalugu, traditsioone ja kultuuri. Austame kõigi õigust väärtustada oma rahvuslikku kuuluvust.
- **Hoolivus** – märkame ja väärtustame kooliperre kuuluvate inimeste erinevusi ja isikupära, oleme sallivad erinevuste suhtes. Hinnates üksikisiku eripära, loome tervikliku ja omanäolise kooli.
- **Loovus** – lähtume põhimõttest, et iga inimese anded vajavad avastamist ja arendamist. Töötame selle nimel, et igauks õpiks tundma oma võimeid ja andeid.
- **Teadlikkus** – oleme avatud uutele teadmistele ja oskame neid kriitiliselt analüüsida ja hinnata. Arendame õpilaste eneseteadlikkust ja ümbritseva väärtustamist.
- **Vastutus** – teadvustame, et iga õigusega kaasnevad ka kohustused. Mõistame, et ainult läbi mõtestatud tegevuse saab muutuda elu paremaks.

§ 4. Kooli alusväärtused

(1) Põhihariduses toetatakse võrdsel määral õpilase vaimset, füüsilist, kõlblist, sotsiaalset ja emotsionaalset arengut. Kool loob tingimused õpilaste erisuguste võimete tasakaalustatud arenguks ja eneseteostuseks ning teaduspõhise maailmapildi kujunemiseks.

(2) Kool kujundab väärtushoiakuid ja -hinnanguid, mis on isikliku õnneliku elu ja ühis-konna eduka koostöömimise aluseks.

(3) Kooli õppekavas oluliseks peetud väärtused tulenevad Eesti Vabariigi põhiseaduses, ÜRO inimõiguste ülddeklaratsioonis, lapse õiguste konventsioonis ning Euroopa Liidu alusdokumentides nimetatud eetilistest põhimõtetest. Alusväärtustena tähtsustatakse üldinimlikke väärtusi (ausus, hoolivus, aukartus elu vastu, õiglus, inimväärikus, lugupidamine enda ja teiste vastu) ja ühiskondlikke väärtusi (vabadus, demokraatia, austus emakeele ja kultuuri vastu, patriotism, kultuuriline mitmekesisus, sallivus, keskkonna jätkusuutlikkus, õiguspõhisus, solidaarsus, vastutustundlikkus ja sooline võrdõiguslikkus).

(4) Uue põlvkonna sotsialiseerumine rajaneb eesti kultuuri traditsioonide, Euroopa ühiskonnade ning maailma kultuuri ja teaduse põhisaavutuste omaksvõtul. Tugeva põhiharidusega inimesed suudavad ühiskonnaga integreeruda ning aitavad kaasa Eesti ühiskonna jätkusuutlikule sotsiaalsele, kultuurilisele, majanduslikule ja ökoloogilisele arengule.

§ 5. Kooli sihiseade

(1) Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgseteks isiksusteks, kes suudavad ennast täisväärtuslikult teostada erinevates rollides: perekonnas, tööl ja avalikus elus ning valida oma huvide ja võimete kohast õpiteed.

- (2) Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitaotlus tagada õpilase eakohane tunnetuslik, kõlbline, füüsiline ja sotsiaalne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- (3) Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õpikeskkond, mis toetab tema õpihimu ja õpioskuste, eneserefleksiooni ja kriitilise mõtlemisvõime, teadmiste ja tahteliste omaduste arengut, loovat eneseväljendust ning sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemist.
- (4) Kool kindlustab põhiliste väärtushoiakute kujunemise. Õpilane mõistab oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tunneb vastutust tegude tagajärgede eest. Koolis luuakse alus enese määratlemisele eneseteadliku isiksusena, perekonna, rahvuse ja ühiskonna liikmena, kes on eneseteadlik ning suhtub sallivalt ja avatult maailma ja inimeste mitmekesisusse.
- (5) Kool aitab õpilasel jõuda selgusele oma huvides, kalduvustes ja võimetes ning tagab valmisoleku õpingute jätkamiseks järgneval haridustasemel ja elukestvaks õppeks. Kooli lõpetanud noorukil on arusaam oma tulevastest rollidest perekonnas, tööelus, ühiskonnas ja riigis.
- (6) Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ja arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatustsükli, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna ühistoime tulemusena.
- (7) Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ja arengu eest, seepärast pööratakse õpetuses ning kasvatuses erilist tähelepanu eesti keele ja rahvuskultuuriga seonduva õppele.

§ 6. Üldpädevused ja neid elluviivad tegevused

- (1) Kooli õppekava tähenduses on pädevus asjakohaste teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas tulemuslikult toimida. Pädevused jagunevad üld-, valdkonna- ja õppeainepädevusteks.
- (2) Üldpädevused on aine- ja valdkonnaülesed pädevused, mis on väga olulised inimeseks ja kodanikuks kasvamisel. Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu, ent ka tunni- ja koolivälises tegevuses ning nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.
- (3) Üldpädevuste kujundamise viisid igas aines on täpsemalt lahtikirjutatud klasside kaupa esitatud ainekavades. Üldpädevused on:
- **kultuuri- ja väärtuspädevus** – suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalinormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada ilumeelt; hinnata

üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid;

- **sotsiaalne ja kodanikupädevus** – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada neid suhtlemisel;
- **eneseääratluspädevus** – suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme;
- **õpipädevus** – suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varemõpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi;
- **suhtluspädevus** – suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi;
- **matemaatika-, loodusteaduste ja tehnoloogiaalane pädevus** – suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt;
- **ettevõtlikkuspädevus** – suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske;

- **digipädevus** – suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvus ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

(4) Ainevaldkonna pädevuste kujundamise viisid vastava ainevaldkonna aines on täpsemalt lahtikirjutatud klasside kaupa esitatud ainekavades.

§ 7. Õppe ja kasvatuse rõhuasetused kooliastmeti

(1) **Esimese kooliastme** lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;
- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab enda ja kaaslaste rahvuslikku kuuluvust ning suhtub enda ja kaaslaste rahvusesse lugupidavalt;
- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- käitub loodust hoidvalt;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;

- oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- oskab ohtlikke olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda ning on valmis seda tegema.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

(4) **Teise kooliastme** lõpus õpilane:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;
- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnistada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoskuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;

- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodus-teaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

(5) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

(6) **Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:**

- tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärged ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õige kirjaeegleid;
- valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;

- mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

§ 8. Õppimise käsitlus

(1) Kooli õppekavas mõistetakse õpetamist kui õpikeskkonna ja õppetegevuse organiseerimist viisil, mis seab õpilase tema arengule vastavate, kuid pingutust nõudvate ülesannete ette, mille kaudu tal on võimalik omandada kavandatud õpitulemused.

(2) Kooli õppekavas mõistetakse kasvatust kui õpilase suhete kujundamist teda ümbritseva maailmaga. Edukas väärtuskasvatus eeldab kogu koolipere, õpilase ja perekonna vastastikust usaldust ning koostööd. Hoiakute kujundamise võtmeisik on õpetaja, kelle ülesanne on pakkuda isiklikku eeskujut, toetada õpilaste loomupärasest soovist enda identiteedis selgusele jõuda ning pakkuda sobiva arengukeskkonna kaudu tuge erinevates rühmades ja kogukondades ning kogu ühiskonnas aktsepteeritavate käitumisharjumuste väljaarenemiseks.

(3) Õpet kavandades ja ellu viies:

- arvestatakse õpilase taju- ja mõtlemisprotsesside eripära, võimeid, keelelist, kultuurilist ja perekondlikku tausta, vanust, sugu, terviseseisundit, huvi ja kogemusi;
- arvestatakse, et õpilase õppekoormus oleks ea- ja jõukohane, võimaldades talle aega puhkuseks ja huvitegevuseks;
- võimaldatakse õpilastele mitmekesiseid kogemusi erinevatest kultuurivaldkondadest;
- kasutatakse teadmisi ja oskusi reaalses olukorras; tehakse uurimistöid ning seostatakse erinevates valdkondades õpitavat igapäevase eluga;
- luuakse võimalusi õppimiseks ja toime tulemiseks erinevates sotsiaalsetes suhetes (õpilane-õpetaja, õpilane-õpilane);
- kasutatakse nüüdisaegset ja mitmekesist õppemetoodikat, -viise ja -vahendeid (sealhulgas suulisi ja kirjalikke tekste, audio- ja visuaalseid õppevahendeid,

aktiivõppemeetodeid, õpe avatud klassiruumi tingimustes, õppekäike, õues- ja muuseumiõpet jms);

- kasutatakse asjakohaseid hindamisvahendeid, -viise ja -meetodeid;
- kasutatakse diferentseeritud õpiülesandeid, mille sisu ja raskusaste võimaldavad õpilastel sobiva pingutustasemega õppida, arvestades sealjuures igäühe individuaalsust.

(4) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist. Lõimingu saavutamist kavandab kool kooli õppekava arenduse ning õppe- ja kasvatustegevuse planeerimise käigus.

(5) Õppe lõimimine saavutatakse erinevate ainevaldkondade õppeainete ühisosa järgimisel, õppeainete, koolisiseste projektide ja läbivate teemade ühiste temaatiliste rõhuasetuste, õppeülesannete ning -viiside abil. Lõimingu saavutamiseks korraldab kool õpet ja kujundab õpikeskkonda ning õpetajate koostööd viisil, mis võimaldab aineülest käsitlust: täpsustades pädevusi, seades õppe-eesmärke ning määrates erinevate õppeainete ühiseid probleeme ja mõistestikku.

(6) Kooli õppekavas käsitatakse õppimist väljundipõhiselt, rõhutades muutusi õpilase või õpilaste rühma käitumisvõimes. Konkreetsemalt tähendab see selliste teadmiste, oskuste, vilumuste, väärtushoiakute ja väärtushinnangute omandamist, mis on vajalikud igapäevaelus toimetulekuks. Õppimise psühholoogiliseks aluseks on kogemus, mille õpilane omandab vastastikusel toimes füüsilise, vaimse ja sotsiaalse keskkonnaga. Kogemusi omandades muutub õpilase käitumine eesmärgipärasemaks. Õpikeskkond kindlustatakse koolis õppekava alusel toimuva süstemaatilise ja sihipärase õppe- ja kasvatustegevusega ning õpikeskkonnaks on ka kodu ja laiemas elukeskkonnas toimivad mõjutused. Õpilane on õppeprotsessis aktiivne osaleja, kes võtab võimetekohaselt osa oma õppimise eesmärgistamisest, õpib iseseisvalt ja koos kaaslastega, õpib oma kaaslasi ja ennast hindama ning oma õppimist analüüsima ja juhtima. Uute teadmiste omandamisel tugineb õpilane varasematele ning konstrueerib uue teabe põhjal enda teadmised. Omandatud teadmisi rakendatakse uutes olukordades, probleemide lahendamisel, valikute tegemisel, väidete õigsuse üle arutledes, oma seisukohti argumenteerides ning edasiste õpingute käigus. Õppimine on elukestev protsess, milleks vajalikud oskused ja töö-harjumused kujunevad põhihariduse omandamise käigus.

§ 9. Õppekeskkond

(1) Õpikeskkonnana mõistetakse õpilasi ümbritseva vaimse, sotsiaalse ja füüsilise keskkonna kooslust, milles õpilased arenevad ja õpivad. Õpikeskkond toetab õpilase arenemist iseseisvaks ja aktiivseks õppijaks, kannab õppekava alusväärtusi ja oma kooli vaimsust ning säilitab ja arendab edasi paikkonna ja koolipere traditsioone.

(2) Kool korraldab õppe, mis kaitseb ning edendab õpilaste vaimset ja füüsilist tervist. Õppekoormus vastab õpilase jõuvarudele.

(3) Sotsiaalse ja vaimse keskkonna kujundamisel:

- osaleb kogu koolipere;
- luuakse vastastikusel lugupidamisel ja üksteise seisukohtade arvestamisel põhinevad ning kokkuleppeid austavad suhted õpilaste, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning teiste õpetuse ja kasvatuses seotud osaliste vahel;
- koheldakse kõiki õpilasi eelarvamusteta, õiglaselt ja võrdõiguslikult, austades nende eneseväarikust ning isikupära;
- jagatakse asjakohaselt ja selgelt otsustusõigus ja vastutus;
- märgatakse ja tunnustatakse kõigi õpilaste pingutusi ja õpiedu; hoidutakse õpilaste sildistamisest ja nende eneseusu vähendamisest;
- ennetatakse õpilastevahelist vägivalda ja kiusamist;
- ollakse avatud vabale arvamusevahetusele, sealhulgas kriitikale;
- luuakse õpilastele võimalusi näidata initsiatiivi, osaleda otsustamises ning tegutseda nii üksi kui ka koos kaaslastega.
- luuakse õhkkond, mida iseloomustab abivalmidus ning üksteise toetamine õpi- ja eluraskuste puhul;
- luuakse õhkkond, mis rajaneb inimeste usalduslikel suhetel, sõbralikkusel ja heatahtlikkusel;
- korraldatakse koolielu inimõigusi ja demokraatiat austava ühiskonna mudelina, mida iseloomustavad kooliperes jagatud ja püsivad alusväärtused ning heade ideede ja positiivsete uuenduste toetamine;
- korraldatakse koolielu lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

(4) Füüsilist keskkonda kujundades jälgib kool, et:

- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus ning kujundus on õppe seisukohast otstarbekas;
- õppes on võimalused kasutada internetiühendusega IKT vahendeid ning õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu;
- kasutatavate rajatiste ja ruumide sisustus on turvaline ning vastab tervisekaitse- ja ohutusnõuetele;
- ruumid, sisseseade ja õppevara on esteetilise väljanägemisega;

- kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, sealhulgas nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogiatel põhinevaid õppematerjale ja vahendeid;
- on olemas kehalise tegevuse ning tervislike eluviiside edendamise võimalused nii koolitundides kui ka tunniväliselt.

(5) Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (sealhulgas kooliõues, looduses, muuseumides, arhiivides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õpikeskkonnas. Õpet võib korraldada ka erinevalt kooli päevakavas ja tunniplaanis kinnitatule: ekskursioonid, õppekäigud, projektipäevad ja -nädalad sh perepäev, kultuuriüritused sh jõulukontsert.

§ 10. Läbivad teemad

(1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel. Läbivad teemad on aineülesed ja ühiskonnas tähtsustatud ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.

(2) Läbivate teemade õpe realiseerub eelkõige:

- õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse läbivate teemade sisu ja eesmäärke;
- aineõppes (sh üldõpetuses) – läbivatest teemadest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi ja üle-koolilisi projekte. Õppeainete roll läbiva teema õppes on lähtuvalt õppeaine taotlustest ja õppesisust erinev, olenevalt sellest, kui tihe on ainevaldkonna seos läbiva teemaga;
- valikainete valikul – valikained toetavad läbivate teemade taotlusi;
- läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös – õpilased võivad läbivast teemast lähtuda selle loovtöö valikul, mida tehakse kas iseseisvalt või rühmatööna;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.

(3) Kohustuslikud läbivad teemad on:

- **elukestev õpe ja karjääri planeerimine** – taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja

töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema mõistlikke kutsevalikuid;

- **keskkond ja jätkusuutlik areng** – taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele;
- **kodanikualgatus ja ettevõtlikkus** – taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutus-tundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele;
- **kultuuriline identiteet** – taotletakse õpilase kujunemist kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaidi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis;
- **teabekeskond** – taotletakse õpilase kujunemist teabeteadlikuks inimeseks, kes tajub ja teadvustab ümbritsevat teabekeskkonda, suudab seda kriitiliselt analüüsida ning toimida selles oma eesmärkide ja ühiskonnas omaksvõetud kommunikatsioonieetika järgi;
- **tehnoloogia ja innovatsioon** – taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas;
- **tervis ja ohutus** – taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning osalema tervist edendava keskkonna kujundamises;
- **väärtused ja kõlblus** – taotletakse õpilase kujunemist kõlbliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljas-pool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

§ 11. Liikluskasvatuse põhimõtted

(1) Liikluskasvatuse käsitlemisega aidatakse lapsel kujundada suutlikkust väärtustada ohutut käitumist. Liikluskasvatuse eesmärk on kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on

- ohutu liiklemise harjumused ja kes tajuvad liikluskeskkonda ning hoiduvad käitumast teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt;
- teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ja ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.

(2) Liikluskasvatuse teemade kaudu kujundatakse alljärgnevad üldised teadmised ja oskused ohutuks liiklemiseks kooliastmeti:

I kooliastmes – jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast. Kooliastme lõpuks õpilane:

- teab hädaabi numbrit (112), oskab ohust teatada;
- oskab kirjeldada ohtusid oma kooliteel, põhjendada ning selgitada ohtude vältimist kooliteel;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturikiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed, vajadusel ujumisrõngast, päästevesti;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning ohutult sõiduteed ületada;
- oskab valida jalgrattaga, rulaga, rulluiskudega sõitmiseks ohutut kohta;
- oskab ohutult liigelda märjal, libedal, lumisel teel;
- oskab valida tee, sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta; peatuda, kuulata, vaadata ning ohutuses veendununa sõidutee ületada;
- oskab määrata sõidukite liikumise suunda ning hinnata liikumise kiirust;
- oskab eristada valet/ohtlikku liikluskäitumist õigest/ohutust käitumisest.

II kooliastmes – erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine. Kooliastme lõpuks õpilane:

- oskab ohust kiiresti ja korrektselt teatada;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi-, mopeedijuhi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsed;
- oskab käituda ühissõidukeis, neisse siseneda, väljuda ning sõiduteed ületada;
- oskab hinnata sõidukite liikumissuunda, -kiirust ja kaugust;
- oskab valida tee sh raudtee ületamiseks kõige ohutumat kohta;
- oskab hinnata sõiduki liikumiskiirust ja määrata vahemaid;
- tunneb/teab/mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile);
- oskab leida informatsiooni ja lisamaterjali ohutusalaste teemakäsitluste kohta;
- oskab kaardistada ohtlikud kohad kooliteel, kirjeldab ohtu ja teab, kuidas ohtu vältida.

III kooliastmes – ohuolukordade tekke põhjuste selgitamine, võimalikud lahendusvariandid ohuolukordades tegutsemiseks. Meetmed, mis aitaksid ennetada liiklustraumasid. Ohutust tagavate kaitsevahendite kasutamine. Kooliastme lõpuks õpilane:

- väärtustab ohutust, arvestab kaasliiklejatega ning on seaduskuulekas;
- oskab ohust teatada ja hinnata ohuolukorda;
- oskab vaatluse teel hinnata helkuri peegelduvuse omadusi;
- oskab kasutada ohutust tagavaid kaitsevahendeid, sh helkur, turvavöö, jalgratturi- ja mootorratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsesid;
- teab ja tunneb nõudeid jalgratturile ja mopeedijuhile ning oskab vastavalt nõuetele käituda;
- oskab kaardil tähistada ohtlikud kohad kooliteel ja valida ohutuma teekonna sihtpunkti jõudmiseks;
- kirjeldab ohutu teekonna valiku põhimõtteid;
- mõistab liikluseeskirja nõudeid jalakäijale, juhile (jalgratturile, mopeedijuhile);
- on teadlik ohutusalaestest kampaaniatest ning annab hinnangu ajas muutuvate hoiakute kujunemise kohta;
- oskab leida informatsiooni ja võrrelda Eesti (liiklus)ohutusalaest olukorda teiste riikidega.

(3) Klassi- ja aineõpetajad käsitlevad liikluskasvatuse teemasid lõimituna ainetundides, klassijuhatajatundides ja õppekäikudel.

§ 12. Õppeainete vahelise lõimingu põhimõtted, loovtöö

(1) Õppeainete vaheline lõiming on üld- ja valdkonnapädevuste kujundamise võimalus, ainevaldkondade siseste ja ainevaldkondade üleste seoste loomise viis, seda protsessi toetavad ka läbivad teemad.

(2) Õppeainete vahelise lõimingu võimaluste parema realiseerimise huvides arvestatakse nendega koolikeskkonna kujundamisel, tunnijaotuskava koostamisel, kooli aineteüleste, klassidevahe-liste ja ülekooliliste projektide kavandamisel.

(3) Õppeainete vaheline lõiming realiseerub eelkõige:

- õppekeskkonna korralduses – kooli vaimse, sotsiaalse ja füüsilise õppekeskkonna kujundamisel arvestatakse lõimingu sisu ja eesmärgi;
- aineõppes – lõimingust lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused, näited ja meetodid, viiakse koos läbi aineteülesteid, klassidevahelisi ja ülekoolilisi projekte. Õppeainete lõiming erinevate õppeainetega on sõltuv ainevaldkondade vaheliste seoste tihedusest;

- kooli oma aine „Meie meel“ on mitut õppeainet ühendav ja aitab õppijal mõista ainetevahelisi seoseid, toetab üldpädevuste ja ainevaldkondade pädevuste kujunemist;
- korraldades võimaluse korral koostöös kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassivälist õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides;
- lõimivas loovtöös – on õpilasel kõige otsesemad võimalused siduda tervikuks oma erinevates õppeainetes omandatud teadmised.

(4) III kooliastme loovtöö valdkonna valib õpilane, loovtöö võib olla individuaalne või rühmatöö. Loovtööde rõhuasetus ja teemade valdkonnad kinnitatakse igal õppeaastal ja nende valimisel arvestatakse õpilaste ja aineõpetajate ettepanekutega. Loovtööd võib teha kogu III kooliastme jooksul, eelistatult 8. klassis. Loovtöö võib olla nii loominguline kui uurimuslik. Loovtööde toimumise täpsem korraldus kinnitatakse “Tartu Hansa Kooli loovtöö juhendis”.

§ 13. Õppe ja kasvatus rõhuasetused kooliastmeti

(1) **Esimeses kooliastmes** on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, turvatunde ja eduelamuste kogemine ning valmisoleku kujunemine edasiseks edukaks õppe-tööks. Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse õppeülesandeid ja nende täitmiseks kuluvat aega. Esimeses kooliastmes keskendutakse:

- kõlbeliste tõekspidamiste ning heade käitumistavade tundmaõppimisele ja järgimisele;
- positiivse suhtumise kujunemisele koolis käimisesse ja õppimisesse;
- õpiharjumuse ja -oskuste kujundamisele ning püsivuse, iseseisvuse ja eesmärgistatud töö oskuste ning valikute tegemise oskuste arendamisele;
- eneseväljendusoskuse ja -julguse kujunemisele;
- põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste omandamisele, sealhulgas üksteist toetavate ja väärtustavate suhete kujunemisele õpilaste vahel;
- õpiraskuste äratundmisele ning tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(2) Õpetaja olulisim ülesanne on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni.

(3) Õppetöö korraldamise alus võib esimeses kooliastmes olla üldõpetuslik tööviis. Sõltuvalt õpilaste ettevalmistusest võib kasutada ka aineõpetuslikku tööviisi või üld- ja aineõppe kombineeritud varianti.

(4) **Teises kooliastmes** on õpetuse ja kasvatus põhitaotluseks vastutustundlike ja iseseisvate õpilaste kujunemine. Õppetöös on oluline äratada ja säilitada õpilaste huvi õppekavaga hõlmatud teadmises- ja tegevusvaldkondade vastu. Teises kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele ja tõstmisele, seostades õpitud praktikaga ning võimaldades õpilastel teha valikuid, langetada otsuseid ja oma otsuste eest vastutada;
- huvitegevusvõimaluste pakkumisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide äratundmisele ning arendamisele;
- õpiraskustega õpilastele tugisüsteemide ja õpiabi pakkumisele.

(5) Õpetuses rakendatakse mitmekesiseid tööviise ja ülesandeid, mis võimaldavad murdeikka jõudvatel õpilastel teha iseseisvaid valikuid ja seostada õpitud praktilise eluga ning aitavad toime tulla õpilaste individuaalselt erineva arenguga, nende muutuvate suhete ja tegutsemisega uutes rollides.

valida.

(6) **Kolmandas kooliastmes** on õppe ja kasvatuse põhitaotlus aidata õpilastel kujuneda vastutus-tundlikeks ühiskonnaliikmeteks, kes igapäevaelus iseseisvalt toime tulevad ning suudavad oma huvidele ja võimetele vastavat õpiteed valida. Kolmandas kooliastmes keskendutakse:

- õpimotivatsiooni hoidmisele;
- õppesisu ja omandatavate oskuste seostamisele igapäevaeluga ning nende rakendatavuse tutvustamisele tulevases tööelus ja jätkuõpingutes;
- erinevate õpistrateegiate teadvustatud kasutamisele ning enesekontrollimise oskuse arendamisele;
- pikemaajaliste õppeülesannete (sealhulgas uurimuslike õppeülesannete) planeerimisele, eesmärkide püstitamisele ja oma tulemuste hindamisele;
- õpilaste erivõimete ja huvide arendamisele;
- õpilaste toetamisele nende edasiste õpingute ja kutsevalikute tegemisel.

§ 14. Õppekorralduse üldpõhimõtted, vaba tunnimahu kasutamine

(1) Õppe korraldus: kõiki õppeaineid (v.a ühe nädalatunniga õppeained) õpitakse koolis kogu õppeaasta vältel. Ühe nädalatunniga ainete puhul võib õpetaja ettepanekul olla õppeaine tunniplaanis ühel poolaastal.

(2) Kool arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust, sealhulgas õpinguid mõnes teises üldhariduskoolis koolis õpetatava osana, tingimusel, et see võimaldab õpilasel saavutada kooli või individuaalse õppekavaga määratud õpitulemusi.

(3) Päevakava kinnitab kooli direktor.

(4) Õpilase õppekoormus koolis:

I kooliastmes:

1. klassis – 20 tundi nädalas,

2. klassis – 23 tundi nädalas,

3. klassis – 25 tundi nädalas.

II kooliastmes:

4. ja 5. klassis – 25 tundi nädalas,

6. klassis – 30 tundi nädalas.

III kooliastmes:

7. klassis – 30 tundi nädalas,

8. ja 9. klassis – 32 tundi nädalas,

(5) Üldõpetuse puhul seotakse ainekavad üheks tervikuks ja klassiõpetaja vastutab selle eest, et õpilaste nädala koormus vastaks kehtivatele nõuetele. Õppeperioodi lõpuks on kõik vastava klassi ainekavas kirjeldatud õpitulemused saavutatud.

(6) Vaba tunni mahtu kasutatakse järgmiselt:

I kooliastmes kasutatakse vaba tunniressurssi (8 tundi) järgmiselt:

3 tundi A-võõrkeelele (inglise keel)

4 tundi meie meelele

1 tund kehalisele kasvatusele

II kooliastmes kasutatakse vaba tunniressurssi (10 tundi) järgmiselt:

2 tundi matemaatikale

4 tundi meie meelele

1 tund kehalisele kasvatusele

III kooliastmes kasutatakse vaba tunniressurssi (4 tundi) järgmiselt:

4 tundi meie meelele

Lisatundidega ei kaasne riiklikus õppekavas esitatud õpitulemustele ja õppesisule täiendavaid õpitulemusi ja õppesisu. Lisatunnid võimaldavad klassi- või aineõpetajal õpitulemuste saavutamiseks vajalike meetodite valiku kaudu pöörata süvendatud tähelepanu üld- ja valdkonnapädevuste saavutamiseks.

§ 15. Tunnijaotusplaan õppeaineti ja klassiti

	I kooliaste						II kooliaste						III kooliaste					
	1.	2.	3.	TaHK	Lisa	PRÕK	4.	5.	6.	TaHK	Lisa	PRÕK	7.	8.	9.	TaHK	Lisa	PRÕK
Eesti keel	6	7	6	19		19	5	3	3	11		11	2	2	2	6		6
Kirjandus								2	2	4		4	2	2	2	6		6
A-võõrkeel (ik)		2	4	6	3	3	3	3	3	9		9	3	3	3	9		9
B-võõrkeel (sk, vk)									3	3		3	3	3	3	9		9
Matemaatika	3	3	4	10		10	5	5	5	15	2	13	5	4	4	13		13
Loodusõp	1	1	1	3		3	2	2	3	7		7	2			2		2
Geograafia													2	1	2	5		5
Bioloogia													1	2	2	5		5
Keemia														2	2	4		4
Füüsika														2	2	4		4
Ajalugu								1	2	3		3	2	2	2	6		6
Meie meel	2	2	2	6	4	2	2	2	2	6	4	2	2	3	1	6	4	2
Ühiskonnaõp									1	1		1			2	2		2
Muusika	2	2	2	6		6	2	1	1	4		4	1	1	1	3		3
Kunst	1,5	1,5	1,5	4,5		4,5	1	1	1	3		3	1	1	1	3		3
Töö- ja tehnoloogiaõp/ käsitöö ja kodundus	1,5	1,5	1,5	4,5		4,5	2	2	1	5		5	2	2	1	5		5
Kehaline kasv	3	3	3	9	1	8	3	3	3	9	1	8	2	2	2	6		6
Kokku	20	23	25	68	8	60	25	25	30	80	7	73	30	32	32	94	4	90

§ 16. Kooli eripära, sh võõrkeele valik

- (1) I ja II kooliastmes toimub kehalise kasvatuse tundide raames **tantsuõpe** (folkloor).
- (2) **Meie meel** on Kooli oma õppeaine, mis hõlmab suurt kogumit isiksuseks kujunemist toetavaid õppeaineid (inimeseõpetus, õpioskused, majandusõpetus, arvutiõpetus, karjääriõpetus, suhtlusõpetus võõrkeeles). Õppetöö toimub aineid lõimivalt, mis võimaldab läbi viia ka õppeaasta vältel erinevaid õppekäike ja projektitöid.
- (3) Loovtööde juhendamine käib paralleelselt õppetööga, aga vormistamise juhendamine on planeeritud 8. klassi „Meie meel“ ainesse.
- (4) Eesti keelest erinevat õppekeelt kasutatakse õppetöös võõrkeelte ainevaldkonda kuuluvates õppeainetes ja osaliselt ka „Meie meel“ aines.
- (5) Koolis õpetatakse A-võõrkeelena inglise keelt alates 23. klassist ja B-võõrkeelena saksa või vene keelt alates 6. klassist.
- (6) Koolis rakendatakse I ja II kooliastmes **avatud klassiruumi metoodikat**.
- (7) Avatud klassiruumi metoodika juhtpõhimõtted on järgmised:
 - õppimine peaks olema huvitav, kaasahaarav, interaktiivne ja mõtestatud;
 - õppimine on sotsiaalne protsess, mis juhtub parimas dünaamilises ja tõhusalt toimivas meeskonnas;
 - sisukas ja kestev õppimine viib põhjalike kogemuste kujunemiseni;
 - terviklik lähenemine teadmiste omandamisele, mis ühendab nii objektiivseid kui ka subjektiivseid kogemusi ning õppimist, on efektiivsem kui õpetamise informatsioon eraldi;
 - õpilased vajavad võimalusi uurida, sõnastada, arvata, luua ja avastada vastuseid oma küsimustele;
 - õpilased vajavad võimalust olla nii edukad kui ka eksida, riskida ning õppida oma vigadest;
 - õpilaste võimalus teha mõtestatud valikuid õppekava kontekstis loob võimaluse kogeda protsessi juhtimist ja vastutust.

§ 17. Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamise põhimõtted

- (1) Ülekooliliste ja koolidevaheliste projektide kavandamisel lähtutakse kooli arengukavast ja kooli õppekavast. Projektid kavandatakse koolile seatud õppe- ja kasvatuseesmärkidest tulenevalt.

(2) Ülekoolilised ja koolidevahelised projektid planeeritakse töörühmades (ainesektsioonides ja/või koostöö meeskondades) ja fikseeritakse kooli üldtööplaanis.

(3) Ühe õppeainega ühes klassis planeeritavate projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajaliku aja planeerib õpetaja oma töökavas.

(4) Mitmeid klasse või kogu kooli haaravad projekt-, õues- ja muuseumiõppe ning ekskursioonide ja õppekäikude aeg planeeritakse õppeaasta alguses ja kantakse kooli üldtööplaani.

§ 18. Hindamine

(1) Hindamine on õppimise ja õpetamise lahutamatu osa, mille käigus

- kogutakse järjepidevalt teavet õpilase arengu kohta;
- analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist;
- antakse tagasisidet või hinnatakse õpilast hindegas;
- innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning see on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

(2) Õppimist toetava hindamise eesmärk on toetada õpilase arengut ja tema kujunemist iseseisvaks õppijaks. Selleks arendatakse õpilase oskust eesmärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida. Õpilane kaasatakse enese- ja kaaslaste hindamisse, et tõsta õpimotivatsiooni ning toetada õpilase enesehinnangu kujunemist. Läbi hindamise toetatakse õpilase individuaalset arengut, õppija julgust, iseseisvust ja loovust. Hindamisega antakse alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks. Hindamisega toetatakse ja suunatakse õpilast edasise haridustee valikul.

(3) Esimeses kooliastmes on hinde kujunemisel määravamaks õpilase areng, st. hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside andmisel rõhutatakse õpilase tugevusi: mida ta teab, mida ta teha oskab ja kuidas ta õppijana areneb. Teises ja kolmandas kooliastmes on üha suurem roll omandatud ainealaste teadmiste ja oskuste võrdlemisel õppe aluseks oleva ainekava oodatavate õpitulemustega.

(4) Õppetunni või muu õppetegevuse vältel saab õpilane õpetajalt, kaaslastelt või enesehinnangu abil enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide ja läbivate teemade), ent ka käitumise, hoiakute ning väärtushinnangute kohta.

(5) I kooliastmes kasutatakse sõnalisi hinnanguid. II–III kooliastmes ainealaste teadmiste ja oskuste hindamise tulemusi väljendatakse numbriliste hinnetega viie palli süsteemis (4. – 8. klassini aine meie meel hindamisel kasutatakse sõnalisi hinnanguid, kokkuvõtval hindamisel kasutatakse hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”).

(6) II kooliastmes kasutatakse loovainetes (muusika, kunst, töö- ja tehnoloogiaõpetus, käsitöö ja kodundus) ja kehalises kasvatuses mitteeristavat hindamist („arvestatud“, „mittearvestatud“).

(7) Tagasisidestamise üks osa on arenguestlus. Arenguestlusel analüüsitakse õpilase arengut ja toimetulekut tulenevalt õpilase individuaalsest eripärast ja õpilase, vanema või kooli poolt oluliseks peetavast (näiteks käitumine ja emotsionaalne seisund, hoiakud ja väärtushinnangud, motivatsioon, huvid, teadmised ja oskused). Arenguestlus võimaldab anda tagasisidet õppekava üldpädevuste, kooliastme õppe- ja kasvatusesmärkide, läbiva-te teemade eesmärkide, ainevaldkondlike eesmärkide ja ainealaste õpitulemuste kohta. Arenguestlusel seatakse uued eesmärgid õppimisele ja õpetamisele. Arenguestluse oluline osa on õpilase enesehindamine.

(8) Õppimist toetava vahendina võib kasutada õpimappi/õpipäevikut, mis sisaldavad nii õppetöid kui ka tööde analüüse ja tagasisidet. Õpimappe/õpipäevikuid võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta. Kogutud materjale võib kasutada arenguestluse alusmaterjalina.

§ 19. Teadmiste ja oskuste hindamine kui kokkuvõtivate hinnete alus

(1) Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes.

(2) Õpilase teadmisi ja oskusi hindab vastava õppeaine õpetaja õpilase suuliste vastuste (nt esituste), kirjalike (nt kirjandid, kontrolltööd, tunnikontrollid) ja praktiliste tööde ning praktiliste tegevuste alusel.

(3) Trimestri algul teeb vastava õppeaine õpetaja õpilastele teatavaks õppeaine õpieesmärgid ja planeeritavad õpitulemused, nende hindamise aja ja vormi. Kohustuslikud tööd, mida õpilane on kohustatud tegema (aeg, sisu, arv, maht) on märgitud õpetaja aine töökavasse. Poolaasta-, trimestri või aastahinne pannakse välja siis, kui on omandatud vähemalt 2/3 õppeperioodi materjalist.

(4) Trimestri õpitulemuste omandamist kontrollivate suuremahuliste kirjalike tööde (kontrolltööde, kirjandite, jmt) aeg kavandatakse kooskõlastatult teiste õppeainete õpetajatega ja

toimumise ajad kannab aineõpetaja e-koolis kontrolltööde graafikusse. Kui kontrolltööd ei saa mõjuvatel põhjustel ette nähtud ajal teha, lepitakse õpilastega kokku selleks sobiv aeg.

(5) Kirjalikud tööd tagastatakse õpilasele kümne tööpäeva jooksul alates töö esitamisele järgnevast päevast. Suuremahuliste tööde (kirjandid, referaadid, uurimistööd jms) puhul võib tagastamisaeg olla maksimaalselt kaksikümmend tööpäeva.

(6) Hiljemalt iga koolipäeva lõpus kannavad õpetajad e-kooli hinded, hiline mised, puudumised, tunnikirjeldused ja kodused ülesanded. Positiivsed ja negatiivsed tähelepanekud õpi-laste kohta kajastatakse e-kooli märkuste lahtris.

(7) I kooliastme õpilase tööle antakse suulist ja/või kirjalikku tagasisidet, II ja III kooliastme õpilast hinnatakse viie palli süsteemis (erandiks on õppeaine meie meel, mille hindamisel kasutatakse 4.-8. klassis samuti suulist ja/või kirjalikku tagasisidet).

(8) Hindamisel viie palli süsteemis:

- hindeg a „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid;
- hindeg a „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele;
- hindeg a „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus;
- hindeg a „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus;
- hindeg a „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava temaatika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub.

(9) Viie palli süsteemis hinnatavate kirjalike tööde koostamisel ja hindamisel lähtutakse põhimõttest, et tööd koostatakse nii, et

- hindeg a „5” – 90 – 100% maksimaalsest võimalikust punktide arvust;
- hindeg a „4” – 75 – 89%,

- hindegaga „3” – 50 – 74%,
- hindegaga „2” – 20 – 49%;
- hindegaga „1” – 0 – 19%.

Nimetatust erinevat hindamisjuhiseist/-mudelist informeerib õpetaja õpilasi enne töö läbiviimist.

(10) Hinnang „Arvestatud“ (A) antakse tööle, millega saavutatud õpitulemus vastab õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele ja hinnang „Mittearvestatud“ (MA) antakse tööle, mis ei vasta taotletavatele õpitulemustele.

(11) Õpetajal on lubatud jooksval hindamisel kasutada märki „x“, mis märgib sooritamata, aga hindamisele kuuluvaid töid, mis tuleb järele vastata 10 tööpäeva jooksul, ja juhul kui õpilane on olnud pikemalt haige või esindanud kooli, siis võimaldatakse õpilasele järel-vastamiseks rohkem aega.

(12) Kui õpilane keeldub tööd esitamast või keeldub vastamast, ei pea kinni kokkulepitud tähtajast, hinnatakse teda "x"-ga. Õpetaja on kohustatud tegema e-koolis õpilasele vastavasisulise selgitava märkuse.

(13) Kui õpilane on saanud hindeks “x” ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata 10 tööpäeva jooksul, hinnatakse õpilase teadmised ja oskused vastavaks hindele „nõrk” või „mittearvestatud“. Õpetaja teeb vastava paranduse asendades “x” e-koolis “1” või „MA“.

(14) Kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, võib kirjalikku tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust hinnata hindegaga „nõrk“ või „mittearvestatud“.

(15) Õpilasele antakse võimalus järelvastamiseks, mis toetab õpilase soovi õppida ja püüelda senisest paremate tulemuste poole. Saadud hinne asendab eelneva hinde, juhul kui see on eelnevast hindest parem. Järelvastamise võimalus on 10 tööpäeva jooksul alates hinde teatavaks tegemisest e-koolis (pikema puudumise korral on täiendav järelvastamise võimalus õpilasel vastavalt kokkuleppele aineõpetajaga). Täiendav järelvastamise võimalus on õpilasel vastavalt kokkuleppele aineõpetajaga.

(16) Igal aineõpetajal on vähemalt kord nädalas konsultatsiooniaeg (aeg õpetamiseks ja õpilasele küsimiseks) ja vähemalt kord nädalas järelvastamisaeg. Need ajad on avalikustatud kooli kodulehel.

§ 20. Kokkuvõttev hindamine ja järgmise klassi üleviimine

(1) Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestri- või poolaastahinneteks ning vastavate hinnete koondamine aastahinneteks.

- (2) Kokkuvõttev hindamine toimub kolm korda õppeaastas, ühe nädala tunniga õppeaine korral üks kord poolaasta jooksul.
- (3) Kokkuvõtva hindamise aluseks õpilase ainealased teadmised ja oskused võrreldes õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.
- (4) 1.- 3. klassis kasutatakse ainealaste teadmiste ja oskuste hindamisel sõnalist kirjalikku kokkuvõtvat tagasisidet. Sõnaline tagasiside on positiivne ja toetav kirjeldus klassi eeldatavate õpitulemuste saavutatuse, õpilase arengu, motivatsiooni, suhtlemis- ja koostööoskuste kohta. Sõnaline hinnang võimaldab numbrist täpsemini kirjeldada nii hetkeseisu kui anda soovitusi edasiseks.
- (5) Kokkuvõtva hindamisena mõistetakse ka teadmiste ja oskuste tõendamist juhul, kui kool vastavalt PRÕK § 15 lõikele 9 arvestab kooli õppekava välist õppimist või tegevust koolis õpetatava osana.
- (6) Kokkuvõttev hinne pannakse välja hiljemalt 3 päeva enne trimestri lõppu.
- (7) Trimestri viimasel nädalal tehtud teadmiste kontrolli hinded kantakse järgmisesse trimestrisse vastavalt õpetaja töökavale ja kokkuleppele õpilastega.
- (8) Põhikooli õpilasele, kelle ühe trimestri hinne on „puudulik” või „nõrk” või on jäetud hinne välja panemata, määratakse kooli poolt tugimeede.
- (9) Loovtöö kirjutatakse (eelistatult) 8. klassis, mille hindamisel kasutatakse hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud”, neid hinnanguid ei teisendata viie palli süsteemi.
- (10) Aine meie meel hindamisel kasutada hinnanguid „arvestatud” ja „mittearvestatud (välja arvatud põhikooli viimases klassis).
- (11) II kooliastmes kasutatakse oskusainetes ja kehalises kasvatuses mitteeristavat (arvestatud/mittearvestatud) hindamist.
- (12) Õpilast ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemat, teavitatakse kokkuvõtivatest hinnetest.

§ 21. Käitumise ja hoolsuse hindamine

- (1) Koolipere annab õpilasele igapäevaste tegevuste ja sündmuste vältel tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- (2) Käitumise hindamise eesmärk on
- motiveerida ning suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme;
 - suunata õpilast täitma kooli kodukorra nõudeid;

- (3) kujundada vastutustunnet ning lugupidavalt suhtumist endasse ning end ümbritsevasse.
- (4) Hoolsuse, sh õpioskuste hindamisel on keskseks õpiharjumused ja -oskused, iseseisvus ja eesmärgistatud õppimise oskus ning koostööoskus.
- (5) Iga õppeaasta algul tutvustab klassijuhataja õpilastele käitumise ja hoolsuse hindamise põhimõtteid ning korda.
- (6) Käitumist ja hoolsust kirjeldatakse sõnaliste hinnangutega „eeskujulik“, „hea“, „rahuldav“ ja „mitterahuldav“ iga trimestri lõpul. Hinnangu eest vastutab klassijuhataja, kes vajadusel arvestab õpilase enesehinnangu, kaaslaste, aineõpetajate ning klassijuhataja hinnangutega.
- (7) Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis.
- (8) Käitumise sõnalise hinnangu kirjeldus
- käitumishindega „**eeskujulik**“ hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumise- ja kõlblusnormide jälgimine on harjumuspärane igas olukorras, kes täidab kooli kodukorra nõudeid eeskujulikult ja järjepidevalt;
 - käitumishindega „**hea**“ hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid;
 - käitumishindega „**rahuldav**“ hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, mistõttu ta vajab pedagoogide ja lastevanemate tähelepanu ja suunamist;
 - käitumishindega „**mitterahuldav**“ hinnatakse õpilast, kes ei täida üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, kooli kodukorra nõudeid ning ei osale kooli materiaalse õpikeskkonna korrastamisel. Ei allu õpetajate ja lastevanemate nõudmistele. Õpilase käitumise võib hinnata „mitterahuldavaks“ ka korduva põhjuseta puudumise korral või üksiku õigusvastase teo ja ebakõlbelise käitumise eest.
- (9) Hoolsuse sõnalise hinnangu kirjeldused:
- hoolsuse hindega „**eeskujulik**“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õppeülesannete täitmisel püüdlik, hoolas, iseseisev, ilmutab omaalgatust ja viib alustatu lõpuni;
 - hoolsuse hindega „**hea**“ hinnatakse õpilast, kes suhtub õppeülesannetesse kohusetundlikult, on hoolikas ja iseseisev, õpib võimetekohaselt;
 - hoolsuse hindega „**rahuldav**“ saab õpilane, kes üldiselt täidab õppeülesandeid, kuid ei ole piisavalt järjekindel ega õpi kõiki aineid oma tegelike võimete ja arengutaseme kohaselt;

- hoolsuse hindega „mitterahuldav“ hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õppeülesannetes lohakalt ja vastutustundetult, ei täida tundides õpetajate nõudmisi, jätab sageli täitmata oma kodused õppeülesanded ja hilineb korduvalt põhjuseeta ainetundidesse.

§ 22. Õpilase täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine ning järgmisse klassi üleviimine

- (1) Aastahinnete alusel otsustab õppenõukogu, kas viia õpilane järgmisse klassi, jätta täiendavale õppetööle või klassikursust kordama.
- (2) Järgmisesse klassi viiakse enne õppeperioodi lõppu õpilane, kelle aastahinded kõigis õppeainetes on vähemalt „rahuldavad“.
- (3) Õpilane jäetakse täiendavale õppetööle õppeainetes, milles tulenevalt trimestri või poolaastahinnetest tuleks välja panna aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või „mitte arvestatud“ .
- (4) Täiendavale õppetööle jätmise otsustab õppenõukogu enne õppeperioodi lõppu.
- (5) Täiendavale õppetööle jäetakse põhikooli õpilane üldjuhul pärast õppeperioodi lõppu kas kaheks nädalaks juunikuus või õppeaasta lõpuni, s.o 30.augustini.
- (6) Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õppeülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendava õppepäeva pikkus on kuni viis tundi. Täiendav õppetöö toimub vastavalt aineõpetaja täiendavale töökavale. Tundide aeg, nende sisu ja õpilaste kohaloleku kontroll ning hinded kantakse e-kooli päevikusse.
- (7) Aastahinne pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades täiendava õppetöö tulemusi.
- (8) Täiendava õppetöö järel viiakse järgmisesse klassi õpilased, kes vastavad lõikes 2 esitatud nõuetele.
- (9) Erandkorras võib õppenõukogu otsusega viia järgmisesse klassi ka õpilasi „nõrga“ või „puuduliku“ või „mitte arvestatud“ aastahindega, kui selleks on vanema või õpilase hooldaja nõusolek.
- (10) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta põhikooli õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik“ või „nõrk“ või „mitte arvestatud“ , täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugimeetmeid. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase ja tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile

toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta põhikooli õpilane klassikursust kordama.

(11) Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib jätta klassikursust kordama põhikooli õpilase, kellel on põhjendamata puudumiste tõttu kolmes või enamis õppeaines aastahinne „puudulik” või „nõrk” või „mitte arvestatud“. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema hooldaja ning kuulab ära tema arvamuse.

(12) 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetöole.

(13) Lõigetes 1 ja 5 sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase suhtes, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ette nähtud erisused järgmisse klassi üleviimise ajaks.

§ 23. Hinde vaidlustamine

(1) Õpilasel või tema seaduslikul esindajal on õigus hindeid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde või hinnangu teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendustega.

(2) Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest lõikes 1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

§ 24. Põhikooli lõpetamine

(1) Põhikooli lõpetab õpilane, kellel õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad“ ning kes on sooritanud vähemalt rahuldava tulemusega eesti keele või eesti keele teise keelena eksami, matemaatikaeksami ning ühe eksami omal valikul.

(2) Põhikooli lõpetanuks võib õpilase seadusliku esindaja kirjaliku avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele:

- kellel on üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne;
- kellel on kahes õppeaines kummaski üks „nõrk“ või „puudulik“ eksamihinne või õppeaine viimane aastahinne.

(3) Haridusliku erivajadusega (HEV) õpilasele, kelle individuaalne õppekava sätestab teistsugused nõuded võrreldes riikliku õppekavaga, on lõpetamise aluseks individuaalse õppekava õpitulemuste saavutatus. HEV õpilasel on õigus sooritada põhikooli lõpueksamid eritingimustel (ühtsete küsimustega põhikooli lõpueksami töö kohandamine, abivahendite kasutamine, koolieksam vms) vastavalt haridus- ja teadusministri määrusega kehtestatud lõpueksamite korraldamise tingimustele ja korrale.

§ 25. Õpilaste ja lastevanemate teavitamine, juhendamine ja nõustamine

- (1) Õpilasi ja lapsevanemaid teavitatakse õpilaspäeviku (1.-4.klassis kohustuslik, hiljem soovituslik), e-kooli, Tartu Hansa Kooli veebilehe ja teatiste kaudu.
- (2) Trimestri algul teevad aineõpetajad õpilasele teatavaks peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid ning hindamise korralduse. Klassijuhataja teavitab planeeritavatest üritustest.
- (3) Õpilast ja vanemat teavitatakse e-kooli kaudu õpilase tunnis osalemise, hinnete, märkamiste ja ülesannete osas. Et oluline info jõuaks operatiivselt õpilase ja pereni, kohustuvad nii õpilased kui vanemad seda jooksvalt jälgima.
- (4) Kokkuvõtvat tagasisidet saavad õpilased iga trimestri lõpus. Trimestri õpitulemused, hoolsuse/õpioskuse ning käitumise hinne teavitatakse e-kooli kaudu. Paber kandjale prinditakse tunnistus õppeaasta lõpus.
- (5) Lapsevanema soovi korral teavitab kool õpilast ja vanemat õpilase õpitulemustest, hoolsuse/õpioskuste ja käitumise hindest paber kandjal iga trimestri lõpus.
- (6) I kooliastmes saavad õpilased kirjeldavat tagasisidet paber kandjal iga trimestri lõpul.
- (7) Klassi- või aineõpetajad nõustavad vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises. Vajadusel kaasatakse nõustamisse tugispetsialistid.
- (8) Õpilase arengu toetamiseks korraldab kool õpilase ja/või tema vanematega arengvestlusi, mille põhjal lepatakse kokku edasises õppes ja arengu eesmärkides.
- (9) Õpilasele, kellel tekib ajutine mahajäämus eeldatavate õpitulemuste saavutamisel, võimaldatakse täiendav pedagoogiline juhendamine (konsultatsioonid, ainealane õpiabi-plaan).
- (10) Koolis töötavad koostöös tugispetsialistid: logopeed, eripedagoogid, psühholoog, sotsiaalpedagoog ning hariduslike erivajadustega õpilaste õppe koordineerija, kes nõustavad õpilasi.
- (11) HEV õpilaste nõustamisel tehakse koostööd Hariduse Tugiteenuste Keskusega, karjääri ja nõustamiskeskusega Rajaleidja.
- (12) Koolis töötab karjäärikoordinaator, kes vahendab informatsiooni õpilastele ja vanematele edasiõppimisvõimalustest ja tööturu üldistest suundumustest ja karjääriteenustest (karjääriõpe, -info, -nõustamine).
- (13) Kooli üldkoosolek toimub vähemalt üks kord õppeaasta jooksul.

§ 26. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

- (1) Kool lähtub õppe korraldamisel kaasava hariduse põhimõtetest.
- (2) Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimete kohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös.

(3) Kui õpilasel ilmneb vajadus saada tuge, teavitatakse sellest vanemat ning kool korraldab õpilase pedagoogilis-psühholoogilise hindamise. Vajaduse korral tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.

(4) Õpilase toetamiseks saab kool rakendada üldist tuge, tõhustatud tuge või erituge.

(5) **Üldist tuge** rakendatakse õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel. Õpilase toetamiseks pakutakse vajadusel:

õpetajapoolset individuaalset lisajuhendamist;

tugispetsialistide teenust;

individuaalselt või rühmas toimuvaid õpiabitunde.

(6) Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud tuge või erituge. Sellisel juhul on õpilane käsitletav haridusliku erivajadusega õpilasena (HEV).

(7) **Tõhustatud tuge** rakendatakse õpilasele, kes oma püsiva õpiraskuse, psüühika- ja käitumishäire või muu tervises seisundi või puude tõttu vajab vähemalt üht järgmistest teenustest:

pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset õppekava ühes, mitmes või kõikides ainetes;

pidevat tugispetsialistide teenust ja osajaga õpet individuaalselt või rühmas;

pidevat tugispetsialistide teenust ja individuaalset tuge klassis toimuva õppetöö ajal;

õpet eriklassis.

(8) **Erituge** rakendatakse õpilasele kellel on raske ja püsiv psüühikahäire või intellektipuue või meelepuue või liitpuue ja kes vajab:

puudespetsiifilist õppekorraldust, - keskkonda, -metoodikat, -vahendeid ning õppes osalemiseks pidevat tugispetsialistide teenust lõimituna sotsiaal- või tervishoiuteenustega või mõlemaga ning

osajaga õpet individuaalselt või rühmas või pidevat individuaalset tuge klassis või õpet eriklassis.

(9) Direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija, kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.

(10) Haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija toetab ja juhendab õpetajat haridusliku erivajaduse väljaselgitamisel, nõustab vanemat ning teeb õpetajale ja direktorile ettepanekuid edaspidiseks pedagoogiliseks tööks, koolis pakutavate õpilase arengut toetavate meetmete rakendamiseks või lisauuringute tegemiseks ning ühelt haridustasemelt teisele ülemineku toetamiseks.

(11) Testimiste ja uuringute tulemused, samuti õpetajate tähelepanekud, tugispetsialistide ning koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitusel, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardile (ÕIK).

(12) Vähemalt korra õppeaastas ja juhul, kui koolivälise nõustamismeeskonna määratud toe rakendamise tähtaeg on lõppenud, hindab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija koostöös õpetajate ja tugispetsialistidega soovitatud toe rakendamise mõju ning teeb ettepanekud edasiseks tegevuseks.

(13) Õpilase õppekavas sõnastatud eesmärkide täitmiseks ja talle vajaliku toe pakkumiseks võib lisaks tavaklassidele moodustada ka õpiabi- või tasemerühmi või eriklasse. Õpe õpiabi- või tasemerühmas või eriklassis peab olema õpilase vajadustest lähtudes põhjendatud ja ajaliselt piiritletud ning järgida tuleb haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Erituge vajava õpilase õpetamisel tavaklassis peab arvestama koolivälise nõustamismeeskonna soovitusi.

(14) Õpiabi- või tasemerühma või eriklassi vastuvõtmise otsustab direktor. Otsuse tegemisel lähtub direktor õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekust.

(15) Õpilaste arvu õpiabirühmas, tasemerühmas ja eriklassis määrab direktor, arvestades õpilaste hariduslike erivajaduste iseloomu, kooli teenindava eripedagoogi ja haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija või koolivälise nõustamismeeskonna või mõlema soovitusi. Eriklassis viiakse tõhustatud tuge saavate õpilaste õppetööd läbi kuni 12 õpilasega ja erituge saavate õpilaste puhul kuni kuue õpilasega. Kooli pidaja võib põhjendatud juhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada konkreetses eriklassis õpilaste arvu üheks õppeaastaks.

§ 27. Õpilase individuaalse arengu toetamiseks kohaldatavad erisused

(1) Kui koolis õpib eesti keelest erineva emakeelega õpilane või välisriigist saabunud õpilane, kelle eestikeelse õppe kogemus põhikoolis on olnud lühem kui kuus õppeaastat, võib kool õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema nõusolekul eesti keele õpet korraldada „Eesti keel teise keelena” ainekava alusel.

(2) Eestis vähem kui kolm aastat elanud õpilase puhul võib õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema taotlusel loobuda B-võõrkeele õppes.

(3) Liikumispuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat.

(4) Kõnepuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat, suurendada keele ja kirjanduse valdkonna õppemahtu ning loobuda B-võõrkeele õppes.

(5) Kuulmispuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 11 õppeaastat, suurendada keele ja kirjanduse valdkonna õppemahtu ning loobuda B-võõrkeele õppes. Lisanduvad keeleõppe tunnid võib asendada viipekeele õppega.

(6) Nägemispuudega õpilasele võib kooli õppekava või individuaalse õppekavaga sätestada nominaalseks õppeajaks põhikoolis 10 õppeaastat ning suurendada tehnoloogia valdkonna õppemahtu.

(7) Kool võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks või tema varasema õpi- või töökogemuse arvestamiseks kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekoormuses, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, kui sellega ei kaasne õppeaja muutumist võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil.

(8) Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava juhul, kui:

õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;

õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;

õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;

kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusi vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest.

§ 28. Õpetajate koostöö ja töö planeerimise põhimõtted

(1) Õpetajad kuuluvad ainevaldkonniti ainekomisjonidesse. Ainekomisjoni tööd koordineerib ainekomisjoni juht.

(2) Koolis tegutsevad regulaarselt LP-rühmad, kus rakendatakse õppekeskkonna kujundamise ja pedagoogilise analüüsi mudelit. LP-rühma kuuluvad õpetajad erinevatest ainevaldkondadest ja kooliastmetest, mis suurendab koostööd terve kooli ulatuses.

(3) Vastavalt vajadusele koondutakse töögruppideks, mis tegelevad kooli arendustegevusega või mõne muu hetkel koolis päevakohase õppe-kasvatustegevuse teemaga.